

VERHANDELINGEN
VAN HET KONINKLIJK INSTITUUT
VOOR TAAL-, LAND- EN VOLKENKUNDE

161

ELSBETH LOCHER-SCHOLTEN

SUMATRAANS SULTANAAT EN KOLONIALE STAAT

De relatie Djambi-Batavia (1830-1907) en
het Nederlandse imperialisme

1994
KITLV Uitgeverij
Leiden

Inhoud

<i>Voorwoord</i>	ix
<i>I Thema's en theorieën</i>	1
Bronnen	3
Theorieën over het modern imperialisme	5
Nederland en het modern imperialisme	12
De prekoloniale staat in Zuidoost-Azië	18
Inheemse of Nederlandse soevereiniteit	21
<i>II Djambi en Batavia voor 1830</i>	25
Djambi geografisch	25
Djambi voor 1600	28
Historische ontwikkeling in de zeventiende en achttiende eeuw	29
Een arm gebied en een arme vorst	32
Het Europese oordeel	34
De Maleise staat	36
De Djambische staatsstructuur	38
Bestuur over een pluriforme bevolking	39
Europees beeld en koloniale realiteit	43
Batavia en de buitengewesten sinds 1816	43
Eerste contact Batavia-Djambi	48
Zeeroof	49
Tweede contact met Djambi	51
Het Sumatrabeleid van Van den Bosch	52
<i>III Contract en soevereiniteit (1830-1839)</i>	59
Onderhandelingen	59
Reactie in Batavia	65
De overwinnaar heeft altijd gelijk	67
Afstand van soevereiniteit	69
Nederlands-Indische tevredenheid	70
Djambische tevredenheid? Contracten in context	71
Soevereiniteit in praktijk	75
Zout en munt	77
Onrust in Djambi	80
Terugblik	82

IV	<i>Buitenlandse belangstelling voor Djambi (1840-1858)</i>	85
	Het diplomatieke offensief van Groot-Brittannië 85	
	Reactie van minister Baud 88	
	Het Sumatrabeleid van Baud 91	
	De gevolgen voor Djambi 95	
	Kapers op de kust 101	
	De Amerikaanse avonturier Gibson 101	
	Schuldig of onschuldig 103	
	Gevolgen voor de betrekkingen met de VS 110	
	Gevolgen voor Indië en Djambi 113	
V	<i>'Preemption' in praktijk; De worsteling om de macht in 1858</i>	117
	Een nieuwe vorst: Taha Saffoedin 117	
	Onderhandelingen over een nieuw contract 120	
	Tweede ronde 124	
	Derde fase en militaire expeditie 126	
	Het Sumatrabeleid van Batavia 130	
	Den Haag en onthouding 132	
VI	<i>Wetenschappelijke belangstelling en politieke gevolgen; De jaren zestig en zeventig</i>	137
	Batavia's streven: herstel van vertrouwen 137	
	De Djambische reactie 144	
	De Arabische connectie 145	
	Aardrijkskunde en imperialisme 148	
	Plannen voor een wetenschappelijke expeditie 150	
	Effecten van de plannen in Indië 154	
	De expeditie 158	
	De solo-actie van een resident 161	
	Het beleid van het gouvernement 164	
	Indische besluitvorming over een militaire expeditie 166	
	Gevolgen voor de Djambische machtsverhoudingen 169	
	Conclusie 173	
VII	<i>Rituele dansen (1882-1895)</i>	179
	Rituelen rond inhuldigingen (1882) 179	
	Contract 184	
	Pogingen tot verzoening 186	
	Interne machtsstrijd in Djambi: de incidenten van 1885 188	
	Politieke plannen 191	
	Het tweede inhuldigingsritueel 193	
	Kennismaking met de pangeran ratoe 196	
	Tweede kennismaking 199	
	Conclusie 200	
VIII	<i>Olie; De jaren negentig</i>	203
	Nieuw beleid ten opzichte van de buitengewesten 203	
	Economische betekenis van Djambi 208	
	Bestuurlijke verwickelingen 210	

Een nieuwe adviseur, C. Snouck Hurgronje	215
Het Djambische bestuur	222
De rol van Den Haag	225
Gang van zaken rond de mijnbouw	230
Afweging van motieven: gezag, geld of geweten	238
Vermijdingsgedrag als bewuste strategie	240
IX <i>Staatsvorming en guerilla (1901-1907)</i>	243
Militaire expansie	244
Korintji en de overige onafhankelijke landschappen	249
De Djambische anak radja	251
Abdoellah Joesoef	256
Bestuurlijke uniformering	261
De Indische context	263
X <i>Djambisch isolement en Nederlands imperialisme; Slotopmerkingen</i>	267
Het beleid van Taha	267
Het Nederlandse imperialisme	271
Djambi en het imperialismemodel van Fieldhouse	271
Djambi en het beleid ten opzichte van de buitengewesten	274
Continuïteit	276
Crisis in en initiatief van de periferie?	278
Angst voor het buitenland	281
Het economisch motief	284
Geweten: ethisch imperialisme?	285
Gezag en orde, het bestuurlijk motief	287
Nederland en het modern imperialisme	289
Een hoofdoorzaak?	291
XI <i>Doorgaande lijnen en veranderende patronen in de periode 1907-1949; Epiloog</i>	293
De opstand van 1916	293
Rubber	303
Olie	308
De revolutie in Djambi	313
Bijlagen	325
I Genealogie van de <i>soekoe</i> Kraton	325
II Civiel gezaghebbers/ontvanger in- en uitgaande rechten te Moeara Kompeh en politieke agenten te Djambi	327
III Residenten van Palembang en Djambi	329
IV Gouverneurs-generaal	331
V Ministers van koloniën	332
Woordenlijst	335
Bibliografie	339
Register	359